הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

תוכן עניינים

א. טעות מעשר תמורה הויא 1

ב. במעשר בזמן הזה עסקינן ומשום תקלה 1

ג. האומר לשלוחו צא ועשר עלי ...אפילו קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש דאמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי 2

ד. האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת בעל הבית אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית אחד מנ' פיחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה ... אמר להכי אמדתיך 3

הדרן עלך מעשר בהמה וסליקא לה מסכת בכורות 3

הדרן עלך מסכת בכורות והדרך עלן 4

דף סא.

א. טעות מעשר תמורה הויא

כשקרא גם[1] לאחד עשר עשירי שהתבאר לעיל דף נט: ומנחות צא. שהרי הוא שלמים וחייב בנסכים ותנופת חזה ושוק, דינו כתמורה למעשר[2], ולפיכך אינו עושה תמורה מפני שהוא עצמו כתמורה.

ב. במעשר בזמן הזה עסקינן ומשום תקלה

---

[1] רמב"ם הלכות בכורות פרק ח הלכה ב

[2] לא נתפרש בדברי רבינו אם היא בע"מ מי חלה עלה קדושה, כיון דהיא כתמורה, ותמורה חל על בע"מ ליקדש. ובסוף פרק קמא דתמורה (י"ג ע"ב) תמורת גופו חלה על דבר הראוי ועל דבר שאינו ראוי תמורת שמו אינה חלה אלא על דבר הראוי, ופרש"י (שם ד"ה תמורת) שהוא כשאר קדשים שאינן קדושים כשקדם [מומן] להקדשן עיין שם. אמנם לא מכרעא, דלדעתי פירושו כמו מנין הראוי, וזה שתמורת גופו חלה על שאינו נטבל למעשר הוא אפילו מטלאים שכבר נתעשרו, או מיפטרי בלקוח ויתום, ותמורת שמו בעי להיות האחד עשר ראוי להיות מעשר כ"א מאותן טלאים שלא נתעשרו וחייבים במעשר וברור. או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

כבר התבאר לעיל דף נג. שמצות עשה[3] של מעשר בהמה נוהג נוהג בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית.

אבל חכמים אסרו לעשר בהמה בזמן הזה, ותקנו שאין מעשרין אלא בפני הבית גזירה שמא יאכלהו תמים ונמצא בא לידי איסור כרת שהוא שחיטת קדשים בחוץ.

ואם עבר ועישר בזמן הזה הרי זה מעשר ויאכל במומו[4]. ואסור למוכרו[5]

ג. האומר לשלוחו צא ועשר עלי ...אפילו קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש דאמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי

מה שהתבאר שטעה[6] במניין וקרא לתשיעי או לאחד עשר עשירי נתקדשו שלשתן במה דברים אמורים כשהיה המונה הוא בעל הבהמות אבל העושה שליח לעשר לו וטעה בין בתשיעי בין באחד עשר אין מקדש אלא העשירי[7] הודאי בלבד[8], שלא עשאהו שליח לטעות ולהפסיד אלא לקדש כראוי[9].

---

[3] רמב"ם הלכות בכורות פרק ו הלכה ב

[4] ובנודע ביהודה תניינא חיו"ד סי' קפ"ט הקשה לו חכם אחד, הא מבואר בסוף בכורות הא דתני ימותו מיירי בזמן הזה דלא ישהה עד שיפול בו מום מחמת תקלות גיזה ועבודה, הלכך כונסין לכיפה וימותו, עי"ש בפירוש רש"י ד"ה בזמן הזה, והיאך פוסק הר"מ דיאכלו במומן ועיי"ש מש"כ.

[5] הוא משנה במעשר שני פ"א מ"ב ועיין תוי"ט שם שהעמיד המשנה בזמן הזה

[6] רמב"ם שם

[7] ופסק כרב פפא לגבי רב פפי והכי קי"ל בכל דוכתא דטעות שליח בכל שהוא דא"ל לתקוני שדרתיך ולא לעוותי. כס"מ שם. לפי מש"כ רש"י שם ובתוס' ד"ה לתשיעי וכו' ללישנא קמא דגם רב פפי ס"ל כן האי סברא לתקוני שדרתיך וכו' רק דס"ל כיון דתשיעי נאכל במומו א"כ לאו עיוות הוא יעו"ש א"כ אין ראיה מכאן כלום אבל יותר נ"ל לומר משום דרב פפא הוא מאריה דתלמודא טפי מרב פפי ועוד דהך סברא דקאמר אליבא דרב פפא כן איתא ג"כ בכתובות ק' א' יעו"ש להכי פסק כוותיה ועוד מדשקיל וטרי אליבא דרב פפא וק"ל. הר המוריה שם

[8] שאין השליחות בטל לגבי העשירי כיון דהיה מניין והעשירי מאליו קדוש. ערוך השלחן העתיד הלכות בכורות ומעשר בהמה סימן רד סעיף ז

[9] וטעם זה נכון לאחד עשר שהרי מפסידו חזה ושוק אבל לתשיעי אין כאן הפסד דהרי נאכל במומו וי"ל דמ"מ צריך הוא להמתין עד שיפול בו מום ועוד שהוא אסור בגיזה ועבודה וכמ"ש רש"י ז"ל ולכך סיים רבינו אלא לקדש כראוי. מעשה רקח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

ד. האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת בעל הבית אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית אחד מנ' פיחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה ... אמר להכי אמדתיך

כבר התבאר במסכת כתובות דף צט: וקידושין דף מא. שהאומר[10] לשלוחו צא ותרום תורם כדעתו של בעל הבית[11], אם היה יודע בו שהוא בעל עין רעה מפריש אחד משישים, ואם היה בעל נפש שבעה מפריש אחד מארבעים, ואם אינו יודע דעתו אם יכול צריך לשאלו[12].

ואם אין יכול לשאלו מפריש לו בינונית אחד מחמשים, נתכוון לבינונית ועלתה בידו אחד מארבעים או אחד מששים תרומתו תרומה, ואפי' בא בעה"ב אח"כ ומיחה ואמר אין רצוני כן, אין במחאתו כלום כיון שסמך על השליח בודאי הסכים לאומדנא שלו, ויש מי שאומר שאם מיחה יכול לבטל התרומה[13].

וכל זה בפיחת עשרה או הוסיף עשרה אבל יותר מכאן אין תרומתו תרומה כלל ואפי' טעה דמצי א"ל לתקוני שדרתיך ולא לעוותי. ואם נתכוון להוסיף על הבינונית ותרם אפילו אחד מארבעים ותשעה אין תרומתו תרומה.

ובזמן הזה שתורמים כל שהוא, אין שייך לאמוד דעת בעל הבית, ואינו תורם אלא כל שהוא. ואם הוסיף השליח יכול לומר בעל הבית לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, ואינה תרומה[14].

הדרן עלך מעשר בהמה וסליקא לה מסכת בכורות

---

[10] רמב"ם הלכות תרומות פרק ד הלכה ז

[11] ואפי' לא אמר לו בהדיא תרום לדעתי סתמא כוונתו שיתרום לפי מה שיודע מנהגו

[12] דרך אמונה שם סח מהשע"צ

[13] דרך אמונה שם סט

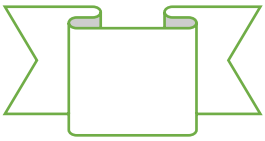
[14] דרך אמונה שם סח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

הדרן עלך מסכת בכורות והדרך עלן

אודה לאל הטוב. שזיכני לסיים בטוב. ויזכני לעלות אל ההר הטוב. ולעולם שכולו טוב.

סליק מסכת בכורות. שבח לקורא הדורות.

יפתח לבנו בב׳ תורות. לעד ולדורות. לשומרם ולהורות.

ונחזה בבנין היכל ואולם ועזרות. ולחזרת עבודה קדושה בבכורות.

כל בכור בני אפדה ממנו יתברך ויתעלה

לנחלה פי שנים נבחר והתעלה.

וגם בכור בקר וצאן לכהן יהיה

ופטר חמור אפדה בשה.

כי כלנו שלו ובחסדו הוציאנו

על ידי הבכורות עד בנית המשכן שרתונו.

לתת מעשר בקרנו וצאננו

בבית המקדש לאכלו כולו זכינו.

ובהשלמת מסכת בכורות

בזכות זה יוציאני מכל צרות.

ואותנו יוציא לחירות

תורות גלויות ונסתרות

בעזרת קורא מראש הדורות

וישמרני מכל גזרות קלות וחמורות

ובמנוחות נלמד הלכות ברורות

ונזכה להקריב בירושלים מנחות טהורות.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu